

ΚΟΖΑΝΗ
9-12
ΑΠΡΙΛΙΟΥ
2025

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

SKILLSCAMP
IN COMMUNICATING SUSTAINABILITY
AND GREEN TRANSITION

Πρόγραμμα

/ Γλωσσάρι της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Program

/ Glossary of Sustainable Development

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

SCHOOL OF JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATIONS

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΔΥΤΙΚΗ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ | WEST
MACEDONIA

ΔΗΜΟΣ
ΚΟΖΑΝΗΣ

διαδύμα
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε.

Μήνυμα της συντονίστριας του προγράμματος

Η Επικοινωνία για την Ανάπτυξη και την Κοινωνική Αλλαγή μαζί με τα θέματα περιβάλλοντος και αειφορίας αποτελούν τα τελευταία χρόνια σημαντικό πεδίο ενδιαφερόντων και έρευνας ομάδας επιστημόνων, συμπεριλαμβανομένης και της υπογράφουσας, στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του ΑΠΘ.

Το συγκεκριμένο πεδίο επιδιώκει να απαντήσει στα πλέον πιεστικά και καιρία ερωτήματα με βασικότερο το πώς η επικοινωνία μπορεί να αποτελέσει μοχλό για την ανάπτυξη και την αλλαγή στην κοινωνία. Ξεκινά με αφειρία την ανάγκη για διάλογο και συμμετοχή από τη βάση, ενώ επιδιώκει την ενίσχυση των φωνών εκείνων που βρίσκονται στον πυρήνα των αλλαγών.

Δεν θα μπορούσε, λοιπόν, να υπάρξει πιο ενδεδειγμένη περιοχή και συγκυρία από αυτή της Δυτικής Μακεδονίας, την ώρα που διαβαίνει την δική της «κοιλιά των δακρύων», η οποία ονομάζεται «Δίκαιη Μετάβαση» και αφορά στην παύση λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων, με στόχο τη σταδιακή απεξάρτηση της Ελλάδας από τα ορυκτά καύσιμα.

Οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο της ενεργειακής μετάβασης συνεπάγονται πολύ μεγάλες αλλαγές, τόσο σε σχέση με το οικονομικό και παραγωγικό μοντέλο, όσο και σε σχέση με τις επιπτώσεις στον κοινωνικό ιστό. Μεταξύ των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Δυτική Μακεδονία είναι η μακροχρόνια ανεργία, η φτώχεια, η υποβάθμιση της δημόσιας υγείας, η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης και ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων.

Κάπου εδώ έρχεται ο ρόλος της δημοσιογραφίας και της επικοινωνίας, ως διαύλων διαλόγου και ενεργοποίησης των πολιτών. Για να γίνει, όμως, αυτό η γνώση και η εξειδίκευση αποτελούν προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο του 1ου Τετραήμερου Εκπαιδευτικού Προγράμματος Απόκτησης Δεξιοτήτων στην Επικοινωνία της Βιωσιμότητας και της Πράσινης Μετάβασης, θα εστιάσουμε στα πώς και στα γιατί της κάλυψης των θεμάτων, αλλά και των σχέσεων μεταξύ των βασικών δρώντων, συνδυάζοντας τη θεωρητική κατάρτιση με τις επιτόπιες επισκέψεις και τις βιωματικές προσεγγίσεις, όπως θα δείτε στο πρόγραμμα που κρατάτε στα χέρια σας. Σημαντικοί επιστήμονες/ισσες, αλλά και δημοσιογράφοι που θα συνεισφέρουν με τις εμπειρίες του πεδίου, θα υποστηρίξουν το πρόγραμμα.

Σας καλωσορίζω στην Κοζάνη, στη Δυτική Μακεδονία, στην ενεργειακή καρδιά της χώρας και σας εύχομαι ένα τετραήμερο πλούσιο σε γνώσεις και εμπειρίες.

Η επιστημονικά υπεύθυνη

Ιωάννα Κωσταρέλλα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Coordinator's message

Communication for Development and Social Change, along with environmental and sustainability issues, has become a significant area of interest and research in recent years for a group of scientists, including myself, at the School of Journalism and Mass Communications of Aristotle University of Thessaloniki (AUTH).

This field seeks to address the most pressing and critical questions, with the main one being how communication can serve as a lever for development and societal change. It starts from the need for dialogue and grassroots participation while aiming to amplify the voices of those at the core of these transformations.

There could not be a more fitting place and moment than Western Macedonia, as it navigates its own "valley of tears," known as the "Just Transition." This transition entails the shutdown of all lignite power plants, with the goal of gradually reducing Greece's dependence on fossil fuels.

The commitments made within the framework of the energy transition involve significant changes, both in terms of the economic and production model and in relation to the social fabric's impact. Among the challenges Western Macedonia faces are long-term unemployment, poverty, declining public health, and a lack of employment opportunities and skills development.

This is precisely where the role of journalism and communication becomes crucial as channels of dialogue and citizen engagement. However, for this to happen, knowledge and expertise are essential prerequisites.

As part of the 1st Skillscamp in Communicating Sustainability and Green Transition, we will focus on the "hows" and "whys" when covering these issues, as well as the relationships between key stakeholders. We will combine theoretical training with field visits and experiential approaches, as outlined in the program you are holding. Esteemed scientists and journalists will contribute their field expertise to support the program.

I welcome you to Kozani, to Western Macedonia – the energy heart of the country – and I wish you four days filled with knowledge and valuable experiences.

The scientific coordinator

Ioanna Kostarella

Associate Professor

Πρόγραμμα

Τετάρτη 9 Απριλίου

- 14:00** Συνάντηση στην κεντρική είσοδο της Πανεπιστημιούπολης ΑΠΘ (επί της Εγνατίας) για αναχώρηση
- 14:15** Αναχώρηση για Κοζάνη
- 16:00** Άφιξη στην Κοζάνη: Ξενοδοχείο ΑΝΕΣΙΣ (πλατεία Λασσάνη 14)
Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης (Δαβάκη 9)
- 18:00** Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης (Δαβάκη 9) Εγγραφές
Briefing: **Ιωάννα Κωσταρέλλα & Κλειώ Κεντερελίδου**, ΑΠΘ και **Σωκράτης Μουτίδης**, Εφημερίδα «Ο Χρόνος» Κοζάνης

Πέμπτη 10 Απριλίου - Στο πεδίο

Χρήσιμη συμβουλή: Φορέστε κλειστά παπούτσια τύπου μποτάκι- όχι αθλητικά

- 08:30** Συγκέντρωση στη Δημοτική Βιβλιοθήκη
- 08:45** Αναχώρηση
- 09:30** Άφιξη στο Λιγνιτικό Κέντρο Δυτικής Μακεδονίας
Briefing για τις δραστηριότητες του ΛΚΔΜ
Επίσκεψη στο λιγνιτωρυχείο Μαυροπηγής
Επίσκεψη στον οπωρώνα της ΔΕΗ σε αποκατεστημένα εδάφη
Επίσκεψη στην μονάδα Πτολεμαΐδα V
Αναχώρηση
- 12:00** Άφιξη στην ΕΠΑΔΥΜ (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας)
Ξενάγηση στους χώρους του εργοστασίου
- 14:00** Αναχώρηση για το Σύμπλεγμα Φωτοβολταϊκών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας της εταιρείας ΜΕΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, εντός του πρώην Λιγνιτικού Πεδίου, Αμύνταιο
- 14:30** Άφιξη και ξενάγηση (απαραίτητη χρήση μέσων ατομικής προστασίας που θα δοθούν στο σημείο)
- 16:30** Αναχώρηση για Κοζάνη
- 17:30** Άφιξη στο ξενοδοχείο και ξεκούραση

Παρασκευή 11 Απριλίου

- 08:45** Άφιξη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη- Καφές
- 09:00-10:00** «Just EcoChallenge: Γίνε η φωνή της δίκαιης πράσινης μετάβασης» - Διαδραστικό εργαστήριο προσομοίωσης
Φανή Γαλατοπούλου & Κλειώ Κεντερελίδου, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ
- 10:00-10:30** Περιβαλλοντική Δημοσιογραφία και Βιώσιμη Ανάπτυξη
Αντώνης Σκαμνάκης, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

- 10:30-11:00** Ανοικτά δεδομένα στην περιβαλλοντική δημοσιογραφία
Ανδρέας Βέγλης, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ
- 11:00-11:30** Διάλειμμα για καφέ
- 11:30- 12:00** Βιωσιμότητα και ESG: Η νέα στρατηγική για Επιχειρήσεις με Όραμα
Εύη Δεκούλου, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ
- 12:00-12:30** Η Βιωσιμότητα στον Όμιλο της ΔΕΗ
Σταύρος Μαυρογένης, Διευθυντής Κλάδου Κοινωνικής Καινοτομίας και Ανάπτυξης Έργων Διαμοιραζόμενης Αξίας, ΔΕΗ
Μαρία Βούκια, Διευθύντρια Κλάδου Συντονισμού Ειδικών Έργων, Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ανάπτυξης
- 12:30-13:00** Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας σε Μετάβαση
Πολυτίμη Φαρμάκη, Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού, Πολιτισμού και Περιβάλλοντος
- 13:00** Μεσημεριανό & Ελεύθερος Χρόνος
- 17:30** Έναρξη Κεντρικής Εκδήλωσης
Ιωάννα Κωσταρέλλα, Επιστημονικά Υπεύθυνη Προγράμματος, ΑΠΘ
 Χαιρετισμοί: **Γιώργος Αλεξανδρίδης**, Δήμος Κοζάνης, **Γιάννης Μπιλιγάκας**, ΕΒΕ Κοζάνης, **Περικλής Καφάσης**, ΔΙΑΔΥΜΑ
- 17:45-18:30** Κεντρική Ομιλία
 AE4RIA Research Network on Sustainability, Κώστας Δελλής, Ερευνητής
- 18:30-20:30** Πάνελ Συζήτησης με φορείς
 Συμμετέχουν οι:
Γιώργος Αμανατίδης, Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας
Λευτέρης Ιωαννίδης, Οικολογική Κίνηση Κοζάνης
Τάσος Σιδηρόπουλος, ANKO
Κώστας Σιαμπανόπουλος, Σύνδεσμος Επενδυτών Φωτοβολταϊκών (ΣΕΦΠΕ)
 Συντονίζει η δημοσιογράφος **Αλεξία Καλαϊτζή**

Σάββατο 12 Απριλίου

- 9:00-12:00** Masterclass περιβαλλοντικού ρεπορτάζ
 Συμμετέχουν οι δημοσιογράφοι:
Αλεξία Καλαϊτζή, ΕΡΤ, Καθημερινή
Γιώργος Λιάλιος, Καθημερινή
Γιώργος Χρηστίδης, Ερευνητής Δημοσιογράφος NDR/ARD, Solomon, The Guardian
- 12:00-12:30** Διάλειμμα για καφέ
- 12:30-14:00** Γράφοντας τα δικά μας ρεπορτάζ
- 14:00** Τελετή Λήξης
- 16:00** Αναχώρηση για Θεσσαλονίκη

Program

Wednesday, April 9

- 14:00 Meeting at the main entrance of the AUTH Campus (on Egnatia Street) for departure
- 14:15 Departure for Kozani
- 16:00 Arrival in Kozani: Hotel ANESIS (14 Lassani Square)
- 18:00 Kozani Municipal Library (9 Davaki Street) - Registrations
Briefing: **Ioanna Kostarella & Clio Kenterelidou**, AUTH, and **Socrates Moutidis**, O Chronos Newspaper, Kozani

Thursday, April 10 - In the Field

Useful tip: Wear closed boots – not sneakers.

- 08:30 Meeting at the Municipal Library
- 08:45 Departure
- 09:30 Arrival at the Western Macedonia Lignite Center
Briefing on Lignite Center activities
Visit to the Mavropigi lignite mine
Visit to DEI's orchard on reclaimed land
Visit to the Ptolemaida V power plant
Departure
- 12:00 Arrival at EPADYM (Integrated Waste Management System of Western Macedonia)
Tour of the facility
- 14:00 Departure for the Photovoltaic Power Plant Complex of the company METON ENERGELAKI, located within the former Lignite Field, Amynteo
- 14:30 Arrival and tour (mandatory use of personal protective equipment, provided on-site)
- 16:30 Departure for Kozani
- 17:30 Arrival at the hotel & rest

Friday, April 11

- 08:45 Arrival at the Municipal Library - Coffee
- 09:00-10:00 «Just EcoChallenge: Be the Voice of a Just Green Transition» - Interactive simulation workshop
Fani Galatsopoulou & Clio Kenterelidou, School of Journalism and Mass Communications, AUTH
- 10:00-10:30 Environmental Journalism and Sustainable Development

- Antonis Skamnakis**, School of Journalism and Mass Communications, AUTH
- 10:30-11:00** Open Data in Environmental Journalism
Andreas Veglis, School of Journalism and Mass Communications, AUTH
- 11:00-11:30** Coffee Break
- 11:30-12:00** Sustainability & ESG: A New Strategy for Visionary Businesses
Evi Dekoulou, School of Journalism and Mass Communications, AUTH
- 12:00-12:30** Sustainability at the PPC Group
Stavros Mavrogenis, Head of Social Innovation and creating shared value, PPC
Maria Voukia, Head of Coordination and Special Projects Unit, Sustainability Department
- 12:30-13:00** Western Macedonia in Transition
Polytimi Farmaki, Deputy Regional Governor for Tourism, Culture & Environment
- 13:00** Lunch & Free Time
- 17:30** **Main Event Opening**
Ioanna Kostarella, Scientific Coordinator, AUTH
Welcome speeches from: **Giorgos Alexandridis**, Municipality of Kozani, **Giannis Mitliagas**, Kozani Chamber of Commerce, **Periklis Kafasis**, DIADYMA
- 17:45-18:30** Keynote Speech
AE4RIA research network on Sustainability
Kostas Dellis, Senior Researcher
- 18:30-20:30** Panel Discussion with Stakeholders
Participants:
Giorgos Amanatidis, Regional Governor of Western Macedonia
Lefteris Ioannidis, Ecological Movement of Kozani
Tasos Sidiropoulos, ANKO (Development Agency of Western Macedonia)
Kostas Siampanopoulos, Association of Photovoltaic Investors
Moderator: **Alexia Kalaitzi**, Journalist

Saturday, April 12

- 09:00-12:00** Environmental Journalism Masterclass
Participating journalists:
Alexia Kalaitzi, ERT, Kathimerini
Giorgos Lialios, Kathimerini
Giorgos Christidis, Investigative Journalist (NDR/ARD, Solomon, The Guardian)
- 12:00-12:30** Coffee Break
- 12:30-14:00** Writing our own news stories
- 14:00** Closing Ceremony
- 14:30** Lunch
- 16:00** Departure for Thessaloniki

Γλωσσάρι
της Βιώσιμης
Ανάπτυξης

Γλωσσάρι της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Ένας γρήγορος οδηγός για μερικούς βασικούς όρους της συζήτησης

Αέρια του θερμοκηπίου (Greenhouse Gases): Είναι φυσικά και συνθετικά αέρια, των οποίων οι ιδιότητες επιτρέπουν την απελευθέρωση θερμικής ενέργειας, η οποία παγιδεύεται στην ατμόσφαιρα. Αυτή η παγίδευση θερμικής ενέργειας προκαλεί το «φαινόμενο του θερμοκηπίου», αυξάνοντας τη θερμοκρασία και οδηγώντας σε παγκόσμια θέρμανση και κλιματική αλλαγή.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Renewable Energy Sources): Πηγές ενέργειας όπως ο ήλιος, ο άνεμος, το νερό και η βιομάζα που ανανεώνονται φυσικά και δεν εξαντλούνται.

Αναπτυξιακές Πολιτικές (Development Policies): Πολιτικές που στοχεύουν στη στήριξη των περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τις κλιματικές και οικονομικές αλλαγές, παρέχοντας στήριξη και καθοδήγηση για την οικονομική τους ανασυγκρότηση.

Ανθεκτικότητα (Resilience): Η ικανότητα ενός συστήματος, κοινότητας ή περιοχής να προσαρμοστεί και να ανακάμψει από εξωτερικές πιέσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι οικονομικές κρίσεις ή οι κοινωνικές ανισότητες.

Ανθρακική Ουδετερότητα (Carbon Neutrality): Η εξισορρόπηση των εκπομπών άνθρακα με την απομάκρυνση ή την αντιστάθμισή τους μέσω μέτρων όπως η δέσμευση άνθρακα και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Απανθρακοποίηση (Decarbonization): Αναφέρεται στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδιαίτερα του διοξειδίου του άνθρακα, στην ατμόσφαιρα από βιομηχανικές διαδικασίες.

Απολιγνιτοποίηση (Decarbonization): Η διαδικασία αντικατάστασης των ορυκτών καυσίμων, όπως ο λιγνίτης και ο άνθρακας, με καθαρότερες μορφές ενέργειας, όπως οι ανανεώσιμες πηγές. Συχνά χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια οικονομία χωρίς άνθρακα ή μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, η οποία δίνει προτεραιότητα στη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας, όπως η παραγωγή ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας, αντί της καύσης ορυκτών καυσίμων.

Αποτύπωμα Άνθρακα (Carbon Footprint): Η συνολική ποσότητα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που παράγεται άμεσα ή έμμεσα από έναν οργανισμό, προϊόν ή άτομο.

Βιοκαύσιμα (Biofuels): Καύσιμα που παράγονται από βιομάζα, όπως φυτά ή οργανικά απόβλητα, και χρησιμοποιούνται ως εναλλακτική λύση στα ορυκτά καύσιμα.

Βιοοικονομία (Bioeconomy): Οικονομία που βασίζεται στη χρήση ανανεώσιμων βιολογικών πόρων για την παραγωγή τροφίμων, υλικών και ενέργειας.

Βιοποικιλότητα (Biodiversity): Αναφέρεται στην ποικιλία των ζωντανών οργανισμών σε όλες τις μορφές τους, περιλαμβανομένων των διαφορετικών ειδών, των οικοσυστημάτων και των γενετικών παραλλαγών μέσα σε αυτούς. Αυτός ο όρος καλύπτει τη διαφοροποίηση της ζωής στον πλανήτη σε όλα τα επίπεδα, από τα μικρότερα μικρόβια μέχρι τα μεγαλύτερα θηλασικά και τα οικοσυστήματα όπως τα δάση, οι θάλασσες και τα ποτάμια.

Βιωσιμότητα (Sustainability): Η βιωσιμότητα είναι η ικανότητα ενός συστήματος να διατηρείται στο χρόνο χωρίς να εξαντλεί τους φυσικούς ή κοινωνικούς πόρους που το υποστηρίζουν. Αναφέρεται στην ισορροπία μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της περιβαλλοντικής προστασίας. Η έννοια της βιωσιμότητας ενσωματώνεται σε πολλούς τομείς, από την ενεργειακή πολιτική και την αγροτική παραγωγή μέχρι την αστική ανάπτυξη και την εταιρική διακυβέρνηση. Πρακτικά, η βιωσιμότητα απαιτεί μετασχηματισμό των συστημάτων παραγωγής και κατανάλωσης, μείωση των αποβλήτων και υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων για τη διατήρηση των φυσικών πόρων.

Βιώσιμη Ανάπτυξη (Sustainable Development): Η βιώσιμη ανάπτυξη ορίζεται ως η ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες. Ο όρος διατυπώθηκε επίσημα στην Έκθεση Brundtland του 1987 από την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του ΟΗΕ. Η βιώσιμη ανάπτυξη βασίζεται σε τρεις διαστάσεις: την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία. Οι στρατηγικές που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη περιλαμβάνουν την υπεύθυνη χρήση φυσικών πόρων, τη μείωση των ανισοτήτων, την ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη διαμόρφωση ανθεκτικών κοινοτήτων και οικονομιών.

Βιώσιμη Γεωργία (Sustainable Agriculture): Η βιώσιμη γεωργία περιλαμβάνει πρακτικές που μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της αγροτικής παραγωγής, ενισχύουν τη γονιμότητα του εδάφους και προστατεύουν τη βιοποικιλότητα. Περιλαμβάνει τεχνικές όπως η αγροοικολογία, η αναγεννητική γεωργία, η μείωση της χρήσης χημικών λιπασμάτων και η διαχείριση των υδάτινων πόρων με βιώσιμο τρόπο.

Βιώσιμη Κατανάλωση (Sustainable Consumption): Η χρήση προϊόντων και υπηρεσιών με τρόπο που ελαχιστοποιεί τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις τους.

Βιώσιμη Κοινωνία (Sustainable Society): Μια βιώσιμη κοινωνία είναι εκείνη που διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή, την ισότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευημερία των πολιτών της χωρίς να επιβαρύνει τις μελλοντικές γενιές. Περιλαμβάνει την προώθηση της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, της κοινωνικής ένταξης και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, καθώς και τη συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Βιώσιμη Οικονομία (Sustainable Economy): Η βιώσιμη οικονομία είναι ένα οικονομικό σύστημα που ενσωματώνει περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Στόχος της είναι η δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης που δεν υποβαθμίζει το περιβάλλον και διασφαλίζει τη δίκαιη κατανομή των πόρων. Βασικές αρχές της βιώσιμης οικονομίας περιλαμβάνουν την κυκλική οικονομία, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη δίκαιη εργασία και την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Βιώσιμο Περιβάλλον (Sustainable Environment): Το βιώσιμο περιβάλλον αναφέρεται στη διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων, τη μείωση της ρύπανσης και την προστασία της βιοποικιλότητας. Η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η αποκατάσταση των κατεστραμμένων οικοσυστημάτων και η προστασία των υδάτινων και δασικών πόρων αποτελούν βασικά στοιχεία ενός βιώσιμου περιβάλλοντος. Αναφέρεται στην ισορροπία μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της περιβαλλοντικής προστασίας.

Βιώσιμος Τουρισμός (Sustainable Tourism): Μορφή τουρισμού που λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των τοπικών κοινοτήτων. Στόχος του βιώσιμου τουρισμού είναι η ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού αποτυπώματος των τουριστικών δραστηριοτήτων, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και η δημιουργία οικονομικών οφελών για τις τοπικές κοινωνίες.

Διαρθρωτική Προσαρμογή (Structural Adjustment): Η διαδικασία αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου μιας χώρας ή περιοχής, για να καταστεί πιο βιώσιμη και ανθεκτική, συνήθως μέσω της διαφοροποίησης της οικονομίας και της επένδυσης σε νέες τεχνολογίες και κλάδους.

Διαχείριση Φυσικών Πόρων (Natural Resource Management): Οι στρατηγικές και οι πρακτικές που στοχεύουν στη βιώσιμη χρήση και διατήρηση των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος, η βιοποικιλότητα και τα ορυκτά, ώστε να εξασφαλίζεται η μακροχρόνια διαθεσιμότητά τους.

Δίκαιη Μετάβαση (Just Transition): Η έννοια της δίκαιης μετάβασης χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στις αρχές της δεκαετίας του '90 στη Βόρεια Αμερική για να δηλώσει το αίτημα εκπόνησης σχεδίων στήριξης των εργαζομένων που πλήττονταν από την εφαρμογή πολιτικών προστασίας του περιβάλλοντος. Η κατεύθυνση προς μια νέα κατάσταση δημιουργίας θέσεων αξιοπρεπούς εργασίας και υψηλής ποιότητας θέσεων απασχόλησης, σύμφωνα με τις εθνικά καθορισμένες αναπτυξιακές προτεραιότητες. Περιλαμβάνει τη διασφάλιση ότι οι επαγγελματίες, οι κοινότητες και οι περιοχές που πλήττονται από αυτήν την αλλαγή θα λάβουν την κατάλληλη στήριξη.

Εκπαίδευση και Κατάρτιση (Education and Training): Οι πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται για την υποστήριξη της επανεκπαίδευσης των εργαζομένων και των κοινοτήτων που πλήττονται από τη μετάβαση προς μια πράσινη οικονομία.

Ενεργειακή Απόδοση (Energy Efficiency): Η βελτιστοποίηση της χρήσης ενέργειας για τη μείωση των απωλειών και της σπατάλης, συμβάλλοντας στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Ενεργειακή Μετάβαση (Energy Transition): Η σταδιακή μετατόπιση από ένα σύστημα βασισμένο σε ορυκτά καύσιμα προς ένα πιο βιώσιμο και ανανεώσιμο ενεργειακό σύστημα.

Ενεργειακή Φτώχεια (Energy Poverty): Η αδυναμία των νοικοκυριών να αποκτήσουν πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη και καθαρή ενέργεια για τις βασικές τους ανάγκες.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (Corporate Social Responsibility – CSR): Η εθελοντική πρακτική κατά την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους στις δραστηριότητές τους, πέρα από τον στόχο του κέρδους. Μέσω της ΕΚΕ, οι εταιρείες αναλαμβάνουν ευθύνη για τις επιπτώσεις τους στην κοινωνία και το περιβάλλον, συνεισφέροντας θετικά μέσω δράσεων όπως η υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας, η μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος και η διασφάλιση δίκαιων εργασιακών πρακτικών.

Κλιματική Αλλαγή (Climate Change): Οι σημαντικές και μακροπρόθεσμες μεταβολές στο παγκόσμιο κλίμα της Γης, που αποδίδονται κυρίως στην αυξημένη συγκέντρωση αερίων του θερμοκηπίου από ανθρώπινες δραστηριότητες. Η κλιματική αλλαγή έχει ως συνέπειες την άνοδο της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη (υπερθέρμανση), την τήξη των πάγων και την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, καθώς και την πιο συχνή εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων, με ευρείες περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις.

Κλιματική Ανθεκτικότητα (Climate Resilience): Η ικανότητα ενός κοινωνικού, οικονομικού ή περιβαλλοντικού συστήματος να προβλέπει, να προσαρμόζεται και να ανακάμπτει από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, μειώνοντας τις απώλειες και διατηρώντας τη λειτουργικότητά του.

Κλιματική Δικαιοσύνη (Climate Justice): Η έννοια που αναγνωρίζει ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν κατανέμονται ισομερώς και ότι πρέπει να υπάρξουν πολιτικές που προστατεύουν τις ευάλωτες κοινότητες.

Κλιματική Κρίση (Climate Crisis): Ο όρος που υπογραμμίζει τη σοβαρότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, με στόχο την άμεση λήψη μέτρων.

Κλιματική Μετανάστευση (Climate Migration): Η αναγκαστική ή εθελοντική μετακίνηση ατόμων ή κοινοτήτων λόγω περιβαλλοντικών μεταβολών που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, όπως η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, οι παρατεταμένες ξηρασίες, οι πλημμύρες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Η κλιματική μετανάστευση μπορεί να είναι εσωτερική (εντός μιας χώρας) ή διασυνοριακή και θέτει προκλήσεις για την κοινωνική συνοχή, τη διαχείριση πόρων και τις πολιτικές μετανάστευσης.

Κλιματική Ουδετερότητα (Climate Neutrality): Η κατάσταση κατά την οποία οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου εξισορροπούνται πλήρως από δράσεις απομάκρυνσης άνθρακα από την ατμόσφαιρα.

Κοινωνική Δικαιοσύνη (Social Justice): Η αρχή της ίσης πρόσβασης σε ευκαιρίες και πόρους για όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, φύλου, εθνικότητας ή άλλων χαρακτηριστικών. Η κοινωνική δικαιοσύνη διασφαλίζει ότι όλοι οι πολίτες αντιμετωπίζονται δίκαια και απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα και δυνατότητες στην κοινωνία.

Κυκλική Οικονομία (Circular Economy): Είναι ένα σύστημα που εσπάζει στην πλήρη αλυσίδα

αξίας των πόρων που εξάγονται από τη Γη, προάγοντας την αποδοτική διαχείριση αποβλήτων, τη μείωση της ρύπανσης και την ασφαλή επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση υλικών για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Μια κυκλική οικονομία δίνει προτεραιότητα στις λύσεις κλιματικής ουδετερότητας έναντι της υπερβολικής παραγωγής και κατανάλωσης.

Μηδενικές Εκπομπές (Net Zero): Ο όρος μηδενικές εκπομπές (ή καθαρές μηδενικές εκπομπές) αναφέρεται σε μια κατάσταση όπου οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παράγονται από ανθρώπινες δραστηριότητες ισοσκελίζονται πλήρως από τις εκπομπές που αφαιρούνται από την ατμόσφαιρα. Αποτελεί συνώνυμο της κλιματικής ουδετερότητας, περιγράφοντας ειδικότερα το αποτέλεσμα (μηδενικό ισοζύγιο) όταν επιτευχθεί αυτή η ισορροπία.

Οικολογικό Αποτύπωμα (Ecological Footprint): Το οικολογικό αποτύπωμα είναι ένας δείκτης που μετρά την ανθρώπινη ζήτηση σε φυσικούς πόρους σε σχέση με τη βιολογική ικανότητα της Γης να ανανεώνει αυτούς τους πόρους. Περιλαμβάνει την κατανάλωση γης, νερού, ενέργειας και την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου. Ο στόχος της μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος είναι η επίτευξη μιας ισορροπημένης σχέσης μεταξύ ανθρώπινων δραστηριοτήτων και πλανητικών ορίων.

Ορυκτά Καύσιμα (Fossil Fuels): Περιλαμβάνουν τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Περιέχουν υδρογονάνθρακες που σχηματίστηκαν βαθιά στη γη, κατά τη διάρκεια χιλιάδων ετών, από νεκρή οργανική ύλη, όπως απομεινάρια φυτών και ζώων. Τα ορυκτά καύσιμα εξάγονται και καίγονται ως καύσιμο για την παραγωγή ενέργειας. Η καύση τους απελευθερώνει διοξείδιο του άνθρακα και άλλα αέρια του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, προκαλώντας την κλιματική αλλαγή.

Περιβαλλοντική Δικαιοσύνη (Environmental Justice): Η αρχή που διασφαλίζει ότι όλες οι κοινότητες, ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή φυλετικής ταυτότητας, έχουν ίση πρόσβαση σε ένα καθαρό και υγιές περιβάλλον.

Περιβαλλοντικές Πολιτικές (Environmental Policies): Μέτρα και κατευθυντήριες αρχές που υιοθετούνται από κυβερνήσεις ή οργανισμούς με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων. Οι περιβαλλοντικές πολιτικές περιλαμβάνουν νόμους, κανονισμούς και προγράμματα που αποσκοπούν στον περιορισμό της ρύπανσης, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη διασφάλιση μιας υγιούς σχέσης μεταξύ ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος.

Πράσινη Ανάπτυξη (Green Growth): Η πράσινη ανάπτυξη είναι ένα οικονομικό μοντέλο που επιδιώκει τη βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση χωρίς να επιβαρύνει το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Εστιάζει στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη βιομηχανική και αγροτική παραγωγή.

Πράσινη Εφοδιαστική Αλυσίδα (Green Supply Chain Management): Η ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών σε όλες τις διαδικασίες της εφοδιαστικής αλυσίδας, από την παραγωγή έως τη διανομή.

Πράσινη Χρηματοδότηση (Green Finance): Η πράσινη χρηματοδότηση αναφέρεται στη διοχέτευση κεφαλαίων προς έργα και επενδύσεις που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μετάβαση σε

μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Περιλαμβάνει πράσινα ομόλογα, βιώσιμες τραπεζικές πρακτικές και επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακή αποδοτικότητα και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις.

Πράσινα Ομόλογα (Green Bonds): Ειδικά χρηματοοικονομικά εργαλεία που εκδίδονται για τη χρηματοδότηση έργων με περιβαλλοντικά οφέλη, όπως έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης.

Πράσινες Θέσεις Εργασίας (Green Jobs): Θέσεις εργασίας που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, όπως η ανανεώσιμη ενέργεια, η ανακύκλωση και η περιβαλλοντική προστασία.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals - SDGs): Είναι 17 διεθνείς στόχοι που συμφωνήθηκαν από όλα τα κράτη-μέλη των Ηνωμένων Εθνών το 2015, με σκοπό την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη διασφάλιση της ευημερίας για όλους μέχρι το 2030. Αυτοί οι στόχοι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από την ισότητα των φύλων έως την κλιματική αλλαγή, την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, την οικονομική ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των πόρων.

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (Just Transition Fund): Ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για να στηρίξει τις περιοχές και τις κοινότητες που επηρεάζονται από τη μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία, προκειμένου να ανακουφιστούν από τις επιπτώσεις των αλλαγών στον τομέα της ενέργειας ή άλλων βιομηχανιών.

Υπερθέρμανση του Πλανήτη (Global Warming): Η σταδιακή αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της Γης λόγω της συσσώρευσης αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα.

Υποβάθμιση Εδάφους (Soil Degradation): Η μείωση της γονιμότητας του εδάφους λόγω ανθρωπίνων δραστηριοτήτων όπως η εντατική γεωργία, η αποδάσωση και η ρύπανση.

Υποδομές Χαμηλών Εκπομπών (Low-Carbon Infrastructure): Υποδομές σχεδιασμένες για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως δίκτυα καθαρής ενέργειας και πράσινες μεταφορές.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals - SDGs)

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) αποτελούν ένα παγκόσμιο πλαίσιο που θεσπίστηκε από τα Ηνωμένα Έθνη το 2015, με σκοπό την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη διασφάλιση της ειρήνης και ευημερίας για όλους έως το 2030. Οι στόχοι αυτοί είναι αλληλένδετοι και απαιτούν συντονισμένη δράση σε επίπεδο κυβερνήσεων, επιχειρήσεων, επιστημονικής κοινότητας και κοινωνίας των πολιτών.

- 1. Μηδενική Φτώχεια (No Poverty):** Εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και δημιουργία κοινωνικών δομών που διασφαλίζουν ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης για όλους. Περιλαμβάνει την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως υγεία, εκπαίδευση και κοινωνική προστασία.
- 2. Μηδενική Πείνα (Zero Hunger):** Καταπολέμηση του υποσιτισμού, προώθηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών και διασφάλιση επαρκούς και θρεπτικής τροφής για όλους. Υπογραμμίζει τη σημασία της ανθεκτικότητας των αγροτικών κοινοτήτων και της προστασίας της βιοποικιλότητας.
- 3. Καλή Υγεία και Ευημερία (Good Health and Well-being):** Προώθηση καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, μείωση της βρεφικής και μητρικής θνησιμότητας και καταπολέμηση μεταδοτικών και μη μεταδοτικών ασθενειών.
- 4. Ποιοτική Εκπαίδευση (Quality Education):** Εξασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους, προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης και μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των κοινωνικών ομάδων.
- 5. Ισότητα των Φύλων (Gender Equality):** Ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών, κατάργηση των διακρίσεων λόγω φύλου και εξάλειψη πρακτικών όπως ο εξαναγκαστικός γάμος και η έμφυλη βία.
- 6. Καθαρό Νερό και Αποχέτευση (Clean Water and Sanitation):** Διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό και υποδομές υγιεινής, βελτίωση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και προστασία των οικοσυστημάτων γλυκού νερού.
- 7. Φθηνή και Καθαρή Ενέργεια (Affordable and Clean Energy):** Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, αξιόπιστες και βιώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παγκοσμίως.
- 8. Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη (Decent Work and Economic Growth):** Διασφάλιση πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης, προστασία των εργαζομένων και ενίσχυση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης μέσω καινοτόμων και ανθεκτικών οικονομιών.
- 9. Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές (Industry, Innovation, and Infrastructure):** Δημιουργία ανθεκτικών υποδομών, προώθηση βιώσιμης βιομηχανικής ανάπτυξης και αύξηση των επενδύσεων στην τεχνολογική έρευνα και καινοτομία.
- 10. Μείωση των Ανισοτήτων (Reduced Inequalities):** Καταπολέμηση των διακρίσεων και ανισοτήτων σε εισόδημα, ευκαιρίες και πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, τόσο εντός των χωρών όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- 11. Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες (Sustainable Cities and Communities):** Δημιουργία βιώσιμων, ανθεκτικών και ασφαλών πόλεων μέσω της βελτίωσης των μεταφορών, της διαχείρισης των απορριμμάτων και της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.
- 12. Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή (Responsible Consumption and Production):** Υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών παραγωγής και κατανάλωσης, μείωση της σπατάλης πόρων και προώθηση της κυκλικής οικονομίας.
- 13. Δράση για το Κλίμα (Climate Action):** Λήψη επείγοντων μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και ενίσχυση της ανθεκτικό-

τητας των κοινωνιών στις κλιματικές προκλήσεις.

- 14. Ζωή στο Νερό (Life Below Water):** Προστασία και βιώσιμη διαχείριση των ωκεανών και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης και διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας.
- 15. Ζωή στη Στεριά (Life on Land):** Προστασία και αποκατάσταση των χερσαίων οικοσυστημάτων, αναδάσωση, μείωση της αποψίλωσης των δασών και προώθηση της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων.
- 16. Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί (Peace, Justice, and Strong Institutions):** Προώθηση ειρηνικών κοινωνιών, πρόσβαση στη δικαιοσύνη για όλους και ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας στους θεσμούς διακυβέρνησης.
- 17. Συνεργασίες για την Επίτευξη των Στόχων (Partnerships for the Goals):** Ενίσχυση των παγκόσμιων συνεργασιών για την υλοποίηση της Ατζέντας 2030, μέσω διεθνούς χρηματοδότησης, τεχνολογικής ανταλλαγής και μεταφοράς γνώσης.

Σημαντικές Σύνοδοι Κορυφής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Οι διεθνείς σύνοδοι κορυφής έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των παγκόσμιων στρατηγικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κλιματική αλλαγή και τη διατήρηση των φυσικών πόρων. Ακολουθούν οι σημαντικότερες συναντήσεις που έχουν επηρεάσει την παγκόσμια πολιτική ατζέντα:

- 1. Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Ανθρώπινο Περιβάλλον – Στοκχόλμη (1972):** Η πρώτη παγκόσμια διάσκεψη που επικεντρώθηκε αποκλειστικά στο περιβάλλον, οδηγώντας στη δημιουργία του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP). Θεωρείται το θεμέλιο της διεθνούς περιβαλλοντικής πολιτικής και σηματοδότησε την έναρξη της παγκόσμιας συνεργασίας για την προστασία του περιβάλλοντος.
- 2. Έκθεση Brundtland (1987) – “Το Κοινό μας Μέλλον”:** Η έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του ΟΗΕ, υπό την προεδρία της Gro Harlem Brundtland, εισήγαγε τον όρο “βιώσιμη ανάπτυξη” ως αναπόσπαστο μέρος της παγκόσμιας πολιτικής ατζέντας. Η έκθεση καθόρισε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.
- 3. Σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (UNCED) – Διάσκεψη του Ρίο (1992):** Η πρώτη μεγάλη διάσκεψη για τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπου υιοθετήθηκε η “Agenda 21”, η Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα, η Σύμβαση-Πλαίσιο του ΟΗΕ για την

Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) και η Διακήρυξη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη.

4. **Σύνοδος Κορυφής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (WSSD) – Γιοχάνεσμπουργκ (2002):** Επίσπε στην εφαρμογή των αποφάσεων της Διάσκεψης του Ρίο και στην ενσωμάτωση της βιώσιμης ανάπτυξης στις πολιτικές των κρατών.
5. **Σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Rio+20) – Ρίο ντε Τζανέιρο (2012):** Αποτέλεσε συνέχεια της Διάσκεψης του Ρίο του 1992, εισάγοντας την έννοια της “πράσινης οικονομίας” και θέτοντας τα θεμέλια για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).
6. **Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα (COP21) – Παρίσι (2015):** Καθοριστική συμφωνία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με στόχο τη συγκράτηση της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C, με επιδίωξη το 1,5°C.
7. **Σύνοδος Κορυφής του ΟΗΕ για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης – Νέα Υόρκη (2015):** Επίσημη υιοθέτηση των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), οι οποίοι καθορίζουν τη διεθνή αιζέντα για την ανάπτυξη έως το 2030.
8. **COP26 – Γλασκώβη (2021):** Επανάλαβε τη δέσμευση των χωρών για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και ενίσχυσε τη διεθνή συνεργασία για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα.
9. **COP28 – Ντουμπάι (2023):** Επικεντρώθηκε στη μετάβαση προς καθαρές πηγές ενέργειας, τη χρηματοδότηση για το κλίμα και τη στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι παραπάνω σύνοδοι αποτελούν ορόσημα στη διεθνή συζήτηση για τη βιώσιμη ανάπτυξη και συνεχίζουν να καθορίζουν τις πολιτικές και τις στρατηγικές για ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Glossary of Sustainable Development

Glossary of Sustainable Development

An Overview of Key Concepts

Biodiversity: The variety of living organisms in all their forms, including different species, ecosystems, and genetic variations within them. This term covers the diversity of life on the planet at all levels, from the smallest microbes to the largest mammals and ecosystems such as forests, seas, and rivers.

Bioeconomy: An economy based on the use of renewable biological resources to produce food, materials, and energy.

Biofuels: Fuels derived from biomass, such as plants or organic waste, used as an alternative to fossil fuels.

Carbon Footprint: The total amount of greenhouse gas emissions directly or indirectly produced by an organization, product, or individual.

Carbon Neutrality: The balancing of carbon emissions through their removal or offsetting by measures such as carbon capture and the use of renewable energy sources.

Circular Economy: A system that focuses on the entire value chain of resources extracted from the Earth, promoting efficient waste management, pollution reduction, and the safe reuse and recycling of materials to create new products and services.

Climate Change: Significant and long-term changes in the Earth's global climate, primarily attributed to the increased concentration of greenhouse gases from human activities. Climate change leads to global temperature rise, ice melt, sea level rise, and more frequent extreme weather events.

Climate Crisis: A term emphasizing the urgency and severity of climate change impacts, calling for immediate action.

Climate Justice: The recognition that the effects of climate change are not distributed equally and that policies must protect vulnerable communities.

Climate Migration: Climate migration refers to the forced or voluntary displacement of individuals or communities due to environmental changes linked to climate change, such as rising sea levels, prolonged droughts, floods, and extreme weather events. Climate migration can occur internally (within a country) or across borders, posing significant challenges to social cohesion, resource management, and migration policies. It necessitates comprehensive policy frameworks that address both the immediate needs of displaced populations and the long-term socio-economic and environmental implications of climate-induced displacement.

Climate Neutrality: A state in which greenhouse gas emissions are fully balanced by carbon removal actions from the atmosphere.

Climate Resilience: The ability of a social, economic, or environmental system to anticipate, adapt to, and recover from the impacts of climate change while minimizing losses and maintaining functionality.

Corporate Social Responsibility (CSR): The voluntary practice by businesses of incorporating social and environmental goals into their activities beyond profit-making. Through CSR, companies take responsibility for their impacts on society and the environment by supporting local communities, reducing their environmental footprint, and ensuring fair labor practices.

Decarbonization: The process of reducing greenhouse gas emissions, particularly carbon dioxide, in the atmosphere from industrial processes. Corporate Social Responsibility (CSR) refers to the voluntary commitment of businesses to integrate social and environmental objectives into their operations beyond the pursuit of profit. Through CSR, companies assume responsibility for their impact on society and the environment, actively contributing to social well-being through initiatives such as community engagement, reducing their environmental footprint, and ensuring fair labor practices. This approach reflects a broader corporate accountability framework that aligns business strategies with ethical, social, and ecological considerations.

Decarbonization (Coal Phase-Out): The process of replacing fossil fuels, such as lignite and coal, with cleaner energy sources, such as renewables. It is often used to describe a carbon-free or low-carbon economy that prioritizes the transition to clean energy, such as renewable electricity generation, instead of burning fossil fuels.

Development Policies: Policies aimed at supporting regions most affected by climate and economic changes, providing assistance and guidance for their economic restructuring.

Ecological Footprint: A measure of human demand on natural resources compared to the Earth's biological capacity to renew those resources. It includes land, water, and energy consumption, as well as greenhouse gas emissions.

Education and Training: Initiatives developed to support the retraining of workers and communities affected by the transition to a green economy.

Energy Efficiency: The optimization of energy use to reduce waste and losses, helping to lower environmental impact.

Energy Poverty: The inability of households to access affordable, reliable, and clean energy for their basic needs.

Energy Transition: The gradual shift from a fossil fuel-based system to a more sustainable and renewable energy system.

Environmental Justice: The principle that all communities, regardless of socioeconomic status or racial identity, should have equal access to a clean and healthy environment.

Environmental Policies: Environmental policies refer to the measures and guidelines adopted by governments or organizations to safeguard the environment and ensure the sustainable management of natural resources. These policies encompass legislation, regulations, and programs aimed at reducing pollution, preserving biodiversity, addressing climate change, and fostering a balanced relationship between human activity and the natural environment. They play a crucial role in shaping sustainable development strategies and mitigating environmental degradation at both national and global levels.

Fossil Fuels: Fossil fuels include coal, oil, and natural gas. They are composed of hydrocarbons that formed deep within the Earth over thousands of years from decomposed organic matter, such as plant and animal remains. Fossil fuels are extracted and burned as energy sources for electricity generation, transportation, and industrial processes. Their combustion releases carbon dioxide (CO₂) and other greenhouse gases into the atmosphere, significantly contributing to climate change and global warming.

Global Warming: The gradual increase in Earth's average temperature due to the accumulation of greenhouse gases in the atmosphere.

Green Bonds: Financial instruments issued to fund projects with environmental benefits, such as renewable energy and energy efficiency initiatives.

Green Finance: The allocation of funds to projects and investments that promote sustainable development and a low-carbon economy. It includes green bonds, sustainable banking practices, and investments in renewable energy, energy efficiency, and environmentally responsible businesses.

Green Growth: Green Growth is an economic model that seeks to achieve sustainable economic expansion while minimizing environmental impact and conserving natural resources. It emphasizes the transition toward a low-carbon economy, improving energy efficiency, promoting renewable energy sources, and reducing the environmental footprint of industrial and agricultural production. By integrating environmental sustainability with economic policy, green growth aims to foster long-term economic resilience while mitigating climate and ecological challenges.

Green Jobs: Jobs related to sustainability, such as renewable energy, recycling, and environmental protection.

Greenhouse Gases (GHGs): These are natural and synthetic gases whose properties allow the release of thermal energy, which is then trapped in the atmosphere. This trapping of heat causes the "greenhouse effect," increasing global temperatures and leading to global warming and climate change.

Green Supply Chain Management: The integration of sustainable practices into all supply chain processes, from production to distribution.

Just Transition: The concept of Just Transition first emerged in the early 1990s in North America, referring to the need for support plans for workers affected by the implementation of environmental protection policies. It represents a structured shift toward an economic model that fosters the creation of decent and high-quality jobs in alignment with nationally determined development priorities. A Just Transition ensures that professionals, communities, and regions impacted by these transformations receive appropriate support, facilitating social and economic adaptation while mitigating inequalities.

Just Transition Fund: A financial tool used to support regions and communities affected by the transition to a green economy.

Low-Carbon Infrastructure: Infrastructure designed to reduce greenhouse gas emissions, such as clean energy networks and green transportation.

Natural Resource Management: Strategies and practices aimed at the sustainable use and conservation of natural resources, such as water, soil, biodiversity, and minerals, to ensure their long-term availability.

Net Zero: The term Net Zero Emissions (or carbon neutrality) refers to a state in which greenhouse gas (GHG) emissions produced by human activities are fully counterbalanced by an equivalent amount of emissions removed from the atmosphere. It is synonymous with climate neutrality, specifically describing the condition in which a balance is achieved, resulting in a net-zero emissions outcome. The term “net zero” is commonly used to articulate the climate commitments of specific entities (e.g., “net zero emissions by 2050” for a country or corporation). It implies that by the target year, the entity will have reduced emissions as much as possible and will offset any remaining emissions through equivalent removals, such as carbon sequestration, afforestation, or technological solutions for carbon capture and storage.

Renewable Energy Sources: Energy sources such as the sun, wind, water, and biomass that naturally replenish and do not deplete.

Resilience: The ability of a system, community, or region to adapt to and recover from external pressures, such as climate change, economic crises, or social inequalities.

Social Justice: The principle of equal access to opportunities and resources for all, regardless of socioeconomic status, gender, ethnicity, or other characteristics.

Soil Degradation: The decline in soil fertility due to human activities such as intensive agriculture, deforestation, and pollution.

Structural Adjustment: The process of changing a country’s or region’s production model to become more sustainable and resilient, typically through economic diversification and investment in new technologies and sectors.

Sustainability: Sustainability refers to the ability of a system to endure over time without depleting the natural or social resources that sustain it. It embodies a balance between economic

growth, social justice, and environmental protection. The concept of sustainability applies across multiple sectors, including energy policy, agriculture, urban development, and corporate governance. In practice, achieving sustainability requires a transformation of production and consumption systems, a reduction in waste, and the adoption of innovative solutions that ensure the long-term preservation of natural resources. It is a guiding principle for fostering resilience, equity, and ecological integrity in modern societies.

Sustainable Agriculture: Sustainable agriculture refers to farming practices that minimize environmental impacts, enhance soil fertility, and preserve biodiversity. It encompasses techniques such as agroecology, regenerative farming, reducing chemical fertilizer use, and the sustainable management of water resources. The goal is to ensure food security while maintaining ecological balance and supporting long-term agricultural productivity.

Sustainable Consumption: Sustainable consumption involves the use of products and services in a way that minimizes their environmental and social impact. It promotes responsible production and consumption patterns, reducing waste, optimizing resource use, and fostering ethical consumer choices that support environmental conservation and social well-being.

Sustainable Development: Sustainable development is defined as development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs. The term was formally introduced in the 1987 Brundtland Report by the UN World Commission on Environment and Development. Sustainable development is based on three key dimensions: economic growth, social cohesion, and environmental protection. Strategies promoting sustainability include the responsible use of natural resources, reduction of inequalities, expansion of renewable energy sources, and the creation of resilient communities and economies.

Sustainable Development Goals (SDGs): 17 international goals agreed upon by all UN member states in 2015, aiming to eliminate poverty, protect the planet, and ensure prosperity for all by 2030.

Sustainable Economy: A sustainable economy is an economic system that integrates environmental, social, and economic considerations into decision-making processes. Its primary objective is to foster economic growth without degrading the environment while ensuring the fair distribution of resources. Key principles of a sustainable economy include the promotion of a circular economy, the adoption of renewable energy sources, the enforcement of fair labor practices, and the implementation of corporate social responsibility (CSR) initiatives. This model aims to balance economic resilience with ecological and social well-being.

Sustainable Environment: A sustainable environment refers to the preservation of natural ecosystems, the reduction of pollution, and the protection of biodiversity. It encompasses the sustainable management of natural resources, the reduction of greenhouse gas emissions, the restoration of degraded ecosystems, and the safeguarding of water and forest resources. The concept highlights the equilibrium between economic development, social justice, and environmental protection, ensuring that human activities do not exceed the planet's ecological limits.

Sustainable Society: A sustainable society ensures social cohesion, equity, human rights, and citizen well-being without overburdening future generations. It emphasizes education, healthcare, social inclusion, and minority rights, while encouraging civic participation in decision-making processes. A sustainable society balances economic stability, environmental stewardship, and social justice, fostering long-term prosperity for all.

Sustainable Tourism: Sustainable tourism is a form of tourism that considers its current and future economic, social, and environmental impacts while addressing the needs of visitors, the tourism industry, the environment, and local communities. Its objective is to minimize the environmental and social footprint of tourism activities, protect cultural heritage, and generate economic benefits for local populations. Sustainable tourism emphasizes responsible travel, environmental conservation, and inclusive economic opportunities for host communities.

Sustainable Development Goals (SDGs)

The Sustainable Development Goals (SDGs) constitute a global framework established by the United Nations in 2015, aiming to eradicate poverty, protect the planet, and ensure peace and prosperity for all by 2030. These goals are interconnected and require coordinated action from governments, businesses, the scientific community, and civil society.

- 1. No Poverty:** The eradication of extreme poverty through the establishment of social structures that guarantee a minimum standard of living for all. This includes access to fundamental services such as healthcare, education, and social protection.
- 2. Zero Hunger:** The elimination of malnutrition, promotion of sustainable agricultural practices, and assurance of sufficient and nutritious food for all. This goal emphasizes the resilience of rural communities and the preservation of biodiversity.
- 3. Good Health and Well-being:** The promotion of universal access to high-quality healthcare services, reduction of infant and maternal mortality, and combating communicable and non-communicable diseases.
- 4. Quality Education:** Ensuring inclusive and equitable quality education for all, promoting lifelong learning opportunities, and addressing educational inequalities across gender and social groups.
- 5. Gender Equality:** Strengthening the rights of women and girls, eliminating gender-based discrimination, and eradicating harmful practices such as forced marriage and gender-based violence.

- 6. Clean Water and Sanitation:** Ensuring universal access to safe drinking water and sanitation infrastructure, improving water resource management, and protecting freshwater ecosystems.
- 7. Affordable and Clean Energy:** Facilitating access to affordable, reliable, and sustainable energy sources while expanding the global adoption of renewable energy technologies.
- 8. Decent Work and Economic Growth:** Promoting full and productive employment, safeguarding workers' rights, and fostering sustainable economic development through innovation and resilient economies.
- 9. Industry, Innovation, and Infrastructure:** Building resilient infrastructure, promoting sustainable industrialization, and increasing investment in technological research and innovation.
- 10. Reduced Inequalities:** Combating discrimination and disparities in income, opportunities, and access to essential services both within and across nations.
- 11. Sustainable Cities and Communities:** Developing sustainable, resilient, and inclusive urban environments by improving transportation systems, waste management, and the energy efficiency of buildings.
- 12. Responsible Consumption and Production:** Encouraging sustainable production and consumption patterns, reducing resource waste, and advancing the principles of the circular economy.
- 13. Climate Action:** Implementing urgent measures to address climate change, reduce greenhouse gas emissions, and enhance societal resilience to climate-related challenges.
- 14. Life Below Water:** Protecting and sustainably managing marine ecosystems, reducing oceanic pollution, and conserving marine biodiversity.
- 15. Life on Land:** Safeguarding and restoring terrestrial ecosystems, promoting reforestation, reducing deforestation, and ensuring the sustainable use of natural resources.
- 16. Peace, Justice, and Strong Institutions:** Fostering peaceful societies, ensuring universal access to justice, and enhancing transparency and accountability in governance institutions.
- 17. Partnerships for the Goals:** Strengthening global partnerships for the implementation of the 2030 Agenda through international financing, technological exchange, and knowledge transfer.

These goals represent a comprehensive and transformative agenda designed to integrate economic, social, and environmental sustainability into global development policies, ensuring a balanced and equitable future for humanity.

Major Summits on Sustainable Development

Key International Conferences Shaping Global Sustainability Strategies

International summits have played a pivotal role in shaping global strategies for sustainable development, climate change mitigation, and natural resource conservation. Below are the most significant meetings that have influenced the global policy agenda:

- 1. United Nations Conference on the Human Environment – Stockholm (1972):** The first global conference exclusively focused on environmental issues, leading to the establishment of the United Nations Environment Programme (UNEP). This conference is considered the foundation of international environmental policy and marked the beginning of global cooperation for environmental protection.
- 2. Brundtland Report (1987) – “Our Common Future”:** Published by the UN’s World Commission on Environment and Development under the leadership of Gro Harlem Brundtland, this report introduced the term “sustainable development” into the global policy discourse. It defined sustainable development as development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.
- 3. United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) – Rio Summit (1992):** The first major global conference on sustainable development, which led to the adoption of Agenda 21, the Convention on Biological Diversity, the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), and the Rio Declaration on Environment and Development.
- 4. World Summit on Sustainable Development (WSSD) – Johannesburg (2002):** Focused on the implementation of decisions made at the Rio Summit and on integrating sustainability into national policies.
- 5. United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20) – Rio de Janeiro (2012):** A continuation of the 1992 Rio Summit, introducing the concept of the “green economy” and laying the groundwork for the Sustainable Development Goals (SDGs).
- 6. Paris Climate Agreement (COP21) – Paris (2015):** A landmark international agreement addressing climate change, aiming to limit global temperature rise to well below 2°C, with a target of 1.5°C.
- 7. United Nations Sustainable Development Summit – New York (2015):** The formal adoption of the 17 Sustainable Development Goals (SDGs), which set the international development agenda through 2030.
- 8. COP26 – Glasgow (2021):** Reaffirmed global commitments to achieving carbon neutrality by 2050 and strengthened international cooperation to reduce carbon emissions.

- 9. COP28 – Dubai (2023):** Focused on transitioning to clean energy sources, climate finance, and supporting developing nations in addressing the impacts of climate change.

These summits serve as milestones in the international discourse on sustainable development and continue to shape policies and strategies for a more sustainable future

Επιστημονική Επιτροπή

Ανδρέας Βέγλης, Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Φανή Γαλατσοπούλου, ΕΕΠ, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Εύη Δεκούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Κλειώ Κεντερελίδου, ΕΔΙΠ, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Αντώνης Σκαμνάκης, Καθηγητής, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Οργανωτική Επιτροπή

Θωμάη Μπαλιτζή, Υποψήφια Διδακτόρισα, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Ζωή Πάλλα, Υποψήφια Διδακτόρισα, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ, ΑΠΘ

Scientific Committee

Andreas Veglis, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Fani Galatsopoulou, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Evi Dekoulou, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Clio Kenterelidou, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Antonis Skamnakis, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Organizing Committee

Thomai Baltzi, PhD Candidate, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

Zoi Palla, PhD Candidate, School of Journalism and Mass Communications, AUTH

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ**

**SKILLSCAMP
IN COMMUNICATING SUSTAINABILITY
AND GREEN TRANSITION**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Βασ. Ηρακλείου 12
54625, Θεσσαλονίκη

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

SCHOOL OF JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATIONS

V. Irakleiou 12
54625, Thessaloniki
Greece

✉ skillcamp@gmail.com